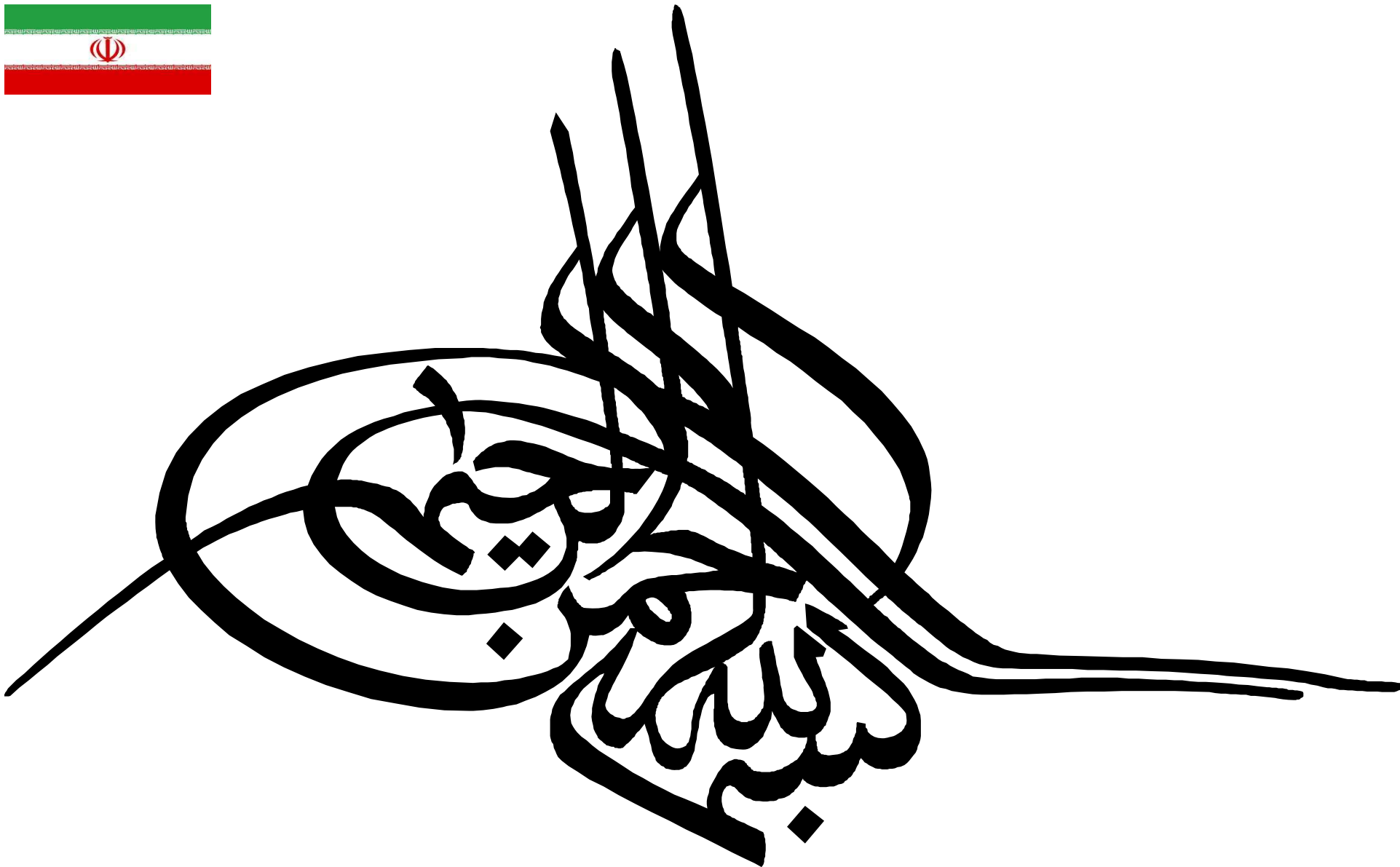

فرآیند تدوین برنامه هفتم توسعه

2

12/12/2022

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

مبانی قانونی تدوین برنامه‌های میان مدت

قانون برنامه و بودجه به عنوان یکی از قوانین بالادستی اساس کار تهیه برنامه‌های توسعه بلندمدت، (سند چشم انداز)، برنامه‌های میان مدت (برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) و برنامه‌های یک‌ساله (بودجه کل کشور) دو مجموعه از وظایف برای برنامه‌های توسعه (عمرانی) کشور مشخص نموده است. در این قانون به شرح مندرج در جدول ذیل در دو سطح ولی در یک امتداد تعریف شده‌اند.

ردیف	الف - تهیه، تدوین و تصویب برنامه	مرجع تصویب	ماده قانونی
۱	تعیین سیاست‌های کلی	مقام معظم رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام	اصل ۱۱۰ قانون اساسی
۲	تعیین اهداف کلی برنامه‌های عمرانی (توسعه میان مدت)	شورای اقتصاد - هیأت وزیران	بند ۱ ماده ۳ قانون برنامه و بودجه
۳	تعیین خط مشی‌ها و سیاست‌های برنامه	شورای اقتصاد - هیأت وزیران	بند ۲ ماده ۳ قانون برنامه و بودجه
۴	تصمیم‌گیری در خصوص چارچوب کلان برنامه	شورای اقتصاد - هیأت وزیران	بند ۳ ماده ۳ قانون برنامه و بودجه
۵	پیشنهاد برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ماده ۷ قانون برنامه و بودجه
۶	ایجاد هماهنگی بخشی و منطقه‌ای در شورا‌های مشترک	کمیته‌های مشترک برنامه‌ریزی	ماده ۱۰ قانون برنامه و بودجه
۷	تلفیق برنامه بر اساس اولویت‌ها	شورای اقتصاد - دولت	ماده ۷ قانون برنامه و بودجه
۸	بررسی و تأیید برنامه	شورای اقتصاد - دولت	ماده ۸ قانون برنامه و بودجه
۹	تصویب برنامه (هدفها - سیاست‌ها - منابع مالی دولت - شرکت‌ها و بخش غیر دولتی برای سرمایه‌گذاری - اعتبارات هزینه و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)	مجلس شورای اسلامی	بند ۳ ماده ۱ قانون برنامه و بودجه

آسیب شناسی شش برنامه توسعه :

- نبود درک مشترک میان برنامه ریزان، سیاست گذاران و مجریان
- حاکمیت روش های متمرکز و غیر مشارکتی
- نبود سازوکار حل تعارض منافع بین بازیگران و کنشگران
- توسعه سرزمینی
- با ثبات در نظر گرفتن شرایط
- نداشتن برنامه عملیاتی در پیوند با برنامه مصوب
- وجود جهت گیری های بخشی – منطقه ای و محلی
- تکیه مفرط بر منابع دولتی
- ضعف شدید سازوکارهای نظارتی و انگیزشی

آینده امنیت غذایی جهان تحت تاثیر سه
عامل قرار دارد (3C)
1) تغییرات اقلیمی Climate Change

2) شیوع بیماریها Covid-19 and other Pandemics

3) مناقشات بین المللی Conflicts

مجموعه اسناد مرتبط با سند ملی امنیت

سند ملی و راهبردی تحول امنیت غذایی

۱۴۰۱ - ۱۴۱۰

هرم غذایی

شرایط حاکم بر کشور:

- همه گیری ویروس کرونا
- اقتصاد جهانی متاثر از جنگ روسیه و اوکراین
- خشکسالی های ممتد، ذخیره سازی و ممانعت از صدور اقلام غذایی در برخی کشورها
- به هم خوردن مبانی جهانی سازی
- افزایش قیمت مواد غذایی و انرژی
- استفاده نظام سلطه از ابزار تحریم
- شکل گیری بلوک بندی های جدید در نظام اقتصادی
- باز آرای پیمان هایی مانند ناتو و شانگهای

در برنامه ریزی باید به کلان روندها با پیامدهای گسترده اقتصادی توجه شود

- - تغییرات آب و هوایی و زیست محیطی
- - انتقال منابع ثروت از غرب به شرق
- - نقش یابی ابزارهای اقتصادی در معاملات ژئوپولتیک: امکان استمرار و تشدید تحریم ها
- - تغییرات فناوری و سایبری

هدف آرمانی برنامه مطابق سیاستهای کلی پیشرفت عدالت محور

مضمون اصلی برنامه هفتم توسعه رشد فراگیر و دانش بنیان، ثبات اقتصادی
بر پایه اسناد آمایش سرزمین

• ثبات اقتصادی

• رشد فراگیر

• دانش بنیان

• مبتنی بر آمایش
سرزمین

عدالت محوری

رویکرد و ویژگی های برنامه ریزی در برنامه هفتم توسعه:

برنامه هفتم توسعه مبتنی بر:

رهبر انقلاب سیاست‌های کلی برنامه هفتم را ابلاغ کردند

تهران- ایرنا- رهبر انقلاب اسلامی سیاست‌های کلی برنامه هفتم را که با اولویت پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت و با پیش‌بینی متوسط رشد اقتصادی هشت درصد تدوین شده است، ابلاغ کردند.

به گزارش روز دوشنبه ایرنا، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست‌های کلی برنامه هفتم را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام و با اولویت پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت تعیین شده است، به سران سه قوه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ کردند.

رهبر انقلاب اسلامی با تشکر از فعالیت فشرده اعضا و دبیرخانه مجمع در ارائه نظرات و مشارکت فعال قوای سه‌گانه و سایر ارکان نظام، تهیه و تصویب قانون برنامه هفتم بر پایه این سیاست‌ها را گامی دیگر در تحقق اهداف نظام خواندند و بر نظارت فعال بر حسن اجرای سیاست‌ها تأکید کردند.

سیاست‌های کلی برنامه هفتم در ۷ سرفصل «اقتصادی»، «امور زیربنایی»، «فرهنگی و اجتماعی»، «علمی، فناوری و آموزشی»، «سیاسی و سیاست خارجی»، «دفاعی و امنیتی»، «اداری، حقوقی و قضایی» و در ۳۶ بند تصویب شده است.

سیاست‌های کلی برنامه هفتم که با اولویت اصلی «پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت» تعیین شده است، ابلاغ می‌گردد:

اقتصادی :

۱- هدف کلی و اولویت اصلی برنامه هفتم با رعایت سیاست‌های کلی مصوب، **پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت با نرخ رشد اقتصادی متوسط ۸ درصد** در طول برنامه تعیین می‌شود با تأکید بر افزایش بهره‌وری کل عوامل تولید (منابع انسانی، سرمایه، فناوری و مدیریت)

۲- **ایجاد ثبات در سطح عمومی قیمت‌ها و نرخ ارز و تکریمی کردن تورم طی پنج سال و جهت‌دهی به نقدینگی و اعتبارات بانکی به سمت فعالیت‌های مولد و جذابیت‌زدایی از فعالیت‌های غیرمولد.**

امور زیربنایی:

۶- تأمین امنیت غذایی و تولید حداقل ۹۰ درصد کالاهای اساسی و اقلام غذایی در داخل، همراه با حفظ و ارتقاء ذخایر ژنتیکی و منابع آبی و افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی.

اصلاح الگوی کشت با توجه به مزیت‌های منطقه‌ای و منابع آبی و با اولویت‌بخشی به تولید کالاهای راهبردی کشاورزی.

۷- استقرار نظام مدیریت یکپارچه منابع آب کشور و افزایش بهره‌وری حدود پنج درصدی آب کشاورزی.

کنترل و مدیریت آب‌های سطحی و افزایش منابع زیرزمینی آب از طریق آبخیزداری و آبخوانداری.

برنامه‌ریزی برای دستیابی به سایر آب‌ها و بازچرخانی آب‌های صنعتی و پساب.

امور زیربنایی:

۱۰- فعال سازی مزیت های جغرافیایی - سیاسی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز مبادلات و خدمات تجاری، انرژی، ارتباطات و حمل و نقل با روان سازی مقررات و ایجاد و توسعه زیرساخت های لازم.

۱۱- تحقق سیاست های کلی آمایش سرزمین با توجه به مزیت های بالفعل و بالقوه و اجرایی ساختن موارد برجسته آن با توجه ویژه بر دریا، سواحل، بنادر و آب های مرزی.

۱۲- ارتقاء نظام سلامت براساس سیاست های کلی سلامت.

فرهنگی و اجتماعی:

۱۳- اعتلاء فرهنگ عمومی در جهت تحکیم سبک زندگی اسلامی – ایرانی، تقویت همبستگی و اعتماد به نفس ملی، ارتقاء هویت ملی و روحیه مقاومت، کار و تلاش در جامعه با بسیج تمامی امکانات و ظرفیت‌های کشور، دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و مردمی و افراد و شخصیت‌های اثرگذار علمی و اجتماعی و حمایت و پشتیبانی مؤثر دولت از آن.

۱۷- توسعه صنعت گردشگری و ترویج صنایع دستی.

۱۸- ارتقاء سلامت اجتماعی و پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی به ویژه اعتیاد، حاشیه‌نشینی، طلاق و فساد بر اساس شاخص‌های معتبر و بهره‌گیری حداکثری از مشارکت مردم و با زمان‌بندی متناسب.

علمی، فناوری و آموزشی:

۲۰- افزایش شتاب پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری و تجاری سازی آن‌ها به ویژه در حوزه‌های اطلاعات و ارتباطات و زیست فناوری و ریزفناوری و انرژی‌های نو و تجدید پذیر.

روزآمدسازی و ارتقاء نظام آموزشی و پژوهشی کشور.

سیاسی و سیاست خارجی:

۲۲- تقویت رویکرد اقتصاد محور در سیاست خارجی و روابط منطقه‌ای و جهانی و تقویت پیوندهای اقتصادی با اولویت همسایگان.

اداری، حقوقی و قضایی:

۲۵- تحول در نظام اداری و اصلاح ساختار آن مبتنی بر سیاست‌های کلی نظام اداری با تأکید بر هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، حذف تشکیلات موازی و غیر ضرور، به روز رسانی قوانین و مقررات، اصلاح روش‌ها و رفع فساد و زمینه‌های آن در مناسبات اداری.

۲۶- روزآمد سازی سند تحول قضایی و اجرای آن با تأکید بر:

- اجرای ۱۰۰ درصدی حد نگار.

- حمایت حقوقی و قضایی از سرمایه‌گذاری، امنیت اقتصادی و بهبود محیط کسب و کار.

- استفاده از ظرفیت‌های مردمی و توسعه روش‌های مشارکتی و غیرقضایی در حل و فصل دعاوی.

بایدها و نبایدها در مورد برنامه هفتم:

- باید برنامه از رویکرد «برنامه ریزی متمرکز جامع» به رویکرد «جامعیت در قاعده گذاری و تمرکز بر مسایل کلیدی»
- باید تمرکز بر اصلاح نظام تنظیم گری و قاعده گذاری و اتکا به ظرفیت های مردمی و نظام انگیزشی باشد
- برنامه نباید به نیاز نامه دستگاه ها تبدیل شود نباید بخشی نگری و بودجه سالاری در برنامه تسلط یابد

شایان ذکر است با عنایت به محدودیت منابع بودجه عمومی دولت، برنامه‌های عملیاتی و احکام پیشنهادی باید با رویکرد اصلاح نظام تنظیم‌گری دولت، طراحی، تضمین و استقرار قواعد سیاستی و با اتکای عمده به منابع مردمی، منابع بانکی، بازار سرمایه و جذب سرمایه‌گذاری خارجی تهیه شود. این برنامه‌ها نباید متضمن تحمیل بار مالی جدید مازاد بر منابع بودجه عمومی دولت باشد.

فرآیند تهیه و تدوین برنامه هفتم توسعه کشور

مسئول کارگروه موضوع های کلیدی

موضوع کلیدی	معاونت اصلی مسئول	امور مسئول
ثبات اقتصادی و کنترل تورم با تأکید بر:		
۱ اصلاحات ساختاری بودجه	اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه	تلفیق و هماهنگی بودجه
۲ اصلاح نظام بانکی	اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه	پایش تعهدات دولت و تجهیز منابع
۳ بهبود فضای کسب و کار	اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه	اقتصاد مقاومتی و شورای اقتصاد
رشد اقتصادی عدالت محور با رویکرد ارتقاء بهره‌وری با تأکید بر:		
۴ انرژی	فنی، امور زیربنایی و تولیدی	انرژی
۵ زنجیره ارزش صنایع با تاکید بر صنایع معدنی و پتروشیمی	فنی، امور زیربنایی و تولیدی	صنعت، معدن، بازرگانی و ارتباطات
۶ مسکن	فنی، امور زیربنایی و تولیدی	راه و ترابری و مدیریت عمران شهری و روستایی
۷ اقتصاد دریامحور	امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه	برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
۸ اقتصاد دیجیتال	معاونت امور علمی، فرهنگی و اجتماعی	امور آموزش عالی
۹ قطب‌های منطقه‌ای تولید و تجارت و ترانزیتی	فنی، امور زیربنایی و تولیدی	امور راه و ترابری و مدیریت عمران شهری و روستایی
امنیت غذایی		
۱۰ امنیت غذایی	فنی، امور زیربنایی و تولیدی	آب و کشاورزی و محیط زیست
صندوق‌های بازنشستگی و تأمین اجتماعی		
۱۱ صندوق‌های بازنشستگی و تأمین اجتماعی	معاونت امور علمی، فرهنگی و اجتماعی	امور سلامت و رفاه اجتماعی
حکمرانی یکپارچه منابع و مصارف آب		
۱۲ حکمرانی یکپارچه منابع و مصارف آب	فنی، امور زیربنایی و تولیدی	آب و کشاورزی و محیط زیست

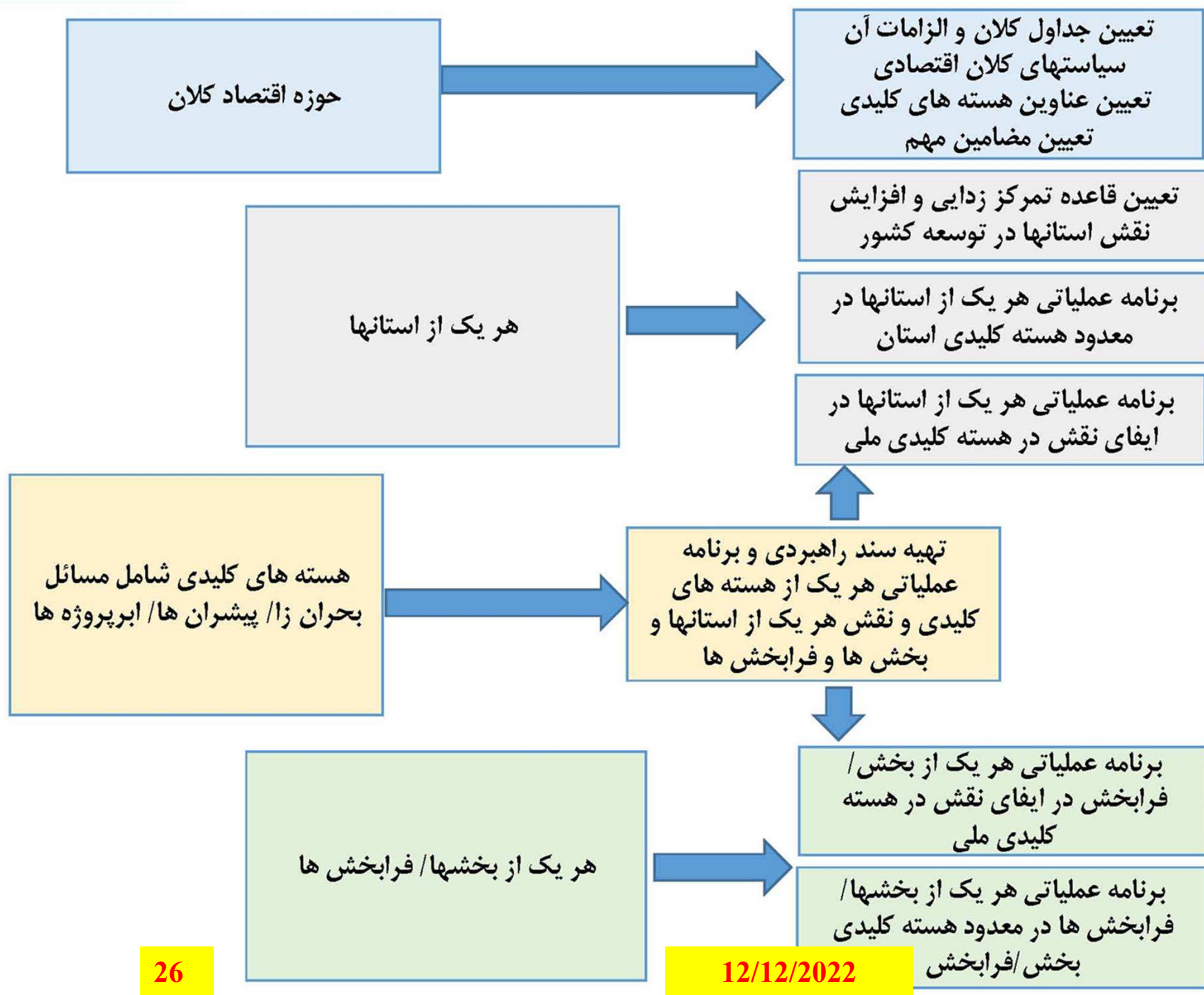
۳ - شیوه تدوین مسائل، راهکار و احکام پیشنهادی «موضوع‌های اولویت‌دار»

موضوع‌های اولویت‌دار مندرج در سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله هفتم ابلاغی مقام معظم رهبری با محوریت امور مرتبط در سازمان تهیه می‌شوند. دستگاه‌های اجرایی ذیربط می‌توانند برای هر یک از موضوع‌های اولویت‌دار مندرج در جدول ذیل در سقف منابع خود نسبت به ارائه راهکارها و احکام پیشنهادی مرتبط اقدام نمایند.

جدول ۱ - عناوین موضوع‌های اولویت‌دار برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه

ردیف	موضوع اولویت‌دار	امور مسئول
۱	ارتقای نظام سلامت	سلامت و رفاه اجتماعی
۲	اصلاح الگوی کشت و افزایش بهره‌وری ۵ درصدی آب کشاورزی	آب و کشاورزی و محیط زیست
۳	فعال‌سازی مزیت‌های جغرافیایی - سیاسی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز مبادلات و خدمات	برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
۴	آمایش سرزمین	برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
۵	اعتلاء فرهنگ عمومی گسترش و تعمیق فرهنگ و سبک زندگی اسلامی - ایرانی با اثر بخشی رسانه ملی تحکیم نهاد خانواده و رشد و شکوفایی بانوان افزایش نرخ باروری و مولید به ۲.۵	فرهنگ، گردشگری و ورزش
۶	توسعه صنعت گردشگری و ترویج صنایع دستی	فرهنگ، گردشگری و ورزش
۷	کاهش آسیب‌های اجتماعی	عمومی، قضایی، دفاعی و امنیتی
۸	فضای مجازی و شبکه ملی اطلاعات	صنعت، معدن، بازرگانی و ارتباطات
۹	پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری و تجاری	آموزش عالی، تحقیقات و فناوری
۱۰	روزآمدسازی و ارتقاء نظام آموزشی و پژوهشی کشور	آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای آموزش عالی، تحقیقات و فناوری
۱۱	دیپلماسی فعال و کارآمد در بعد ظرفیت‌سازی نیروی انسانی و همکاری سازمان‌ها	عمومی، قضایی، دفاعی و امنیتی
۱۲	تقویت رویکرد اقتصاد محور در سیاست خارجی	اقتصاد کلان
۱۳	تقویت بنیه دفاعی مصون‌سازی و ارتقاء تاب‌آوری در مقابل تهدیدات (تاکید پدافند عامل)	عمومی، قضایی، دفاعی و امنیتی
۱۴	اصلاح نظام اداری	مرکز نظارت راهبردی
۱۵	تحول قضایی	عمومی، قضایی، دفاعی و امنیتی

- **دستگاه‌های اجرایی** می‌تواند علاوه بر موارد فوق در خصوص اصلی‌ترین موضوع دستگاه، راهکارهای کاربردی و یا احکام مرتبط پیشنهادی خود را به رئیس امور ذیربط در سازمان ارسال نمایند.
- **دستگاه‌های اجرایی** پس از تصویب و ابلاغ قانون برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه، سند توسعه برنامه بخش، فرابخش دستگاه را در سقف منابع موجود، ضمن بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بخش غیردولتی و در چارچوب دستورالعملی که سازمان ابلاغ خواهد کرد، تهیه و در طول سالهای برنامه اجرا نمایند.

تدوین برنامه عملیاتی موضوعات کلیدی و اولویت دار و احکام پیشنهادی

27

12/12/2022

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

تعریف بخش کشاورزی

براساس ماده یک آئین نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوبه ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب، کشاورزی عبارت است از بهره برداری از آب و زمین به منظور تولید محصولات حیوانی و گیاهی (از قبیل: زراعت، باغداری، درخت کاری مشمر و غیر مشمر، جنگل داری، دامداری، پرورش طیور، زنبور عسل و آبزیان).

بر اساس تعریف ارائه شده در دایره المعارف جامع علوم کشاورزی، کشاورزی عبارتست از تولید محصولات کشاورزی مانند غذا، الیاف، فرآورده های چوبی، محصولات باغبانی و سایر تولیدات گیاهی و جانوری، کشاورزی همچنین داد و ستد، فراورش، بازاریابی و توزیع محصولات کشاورزی، عرضه محصولات زراعی و صنایع خدماتی وابسته، بهداشت، تغذیه و مصرف غذا، بهره برداری و حفاظت از منابع آب و زمین و ویژگیهای فرهنگی سیستم های غذائی و الیاف را در بر می گیرد.

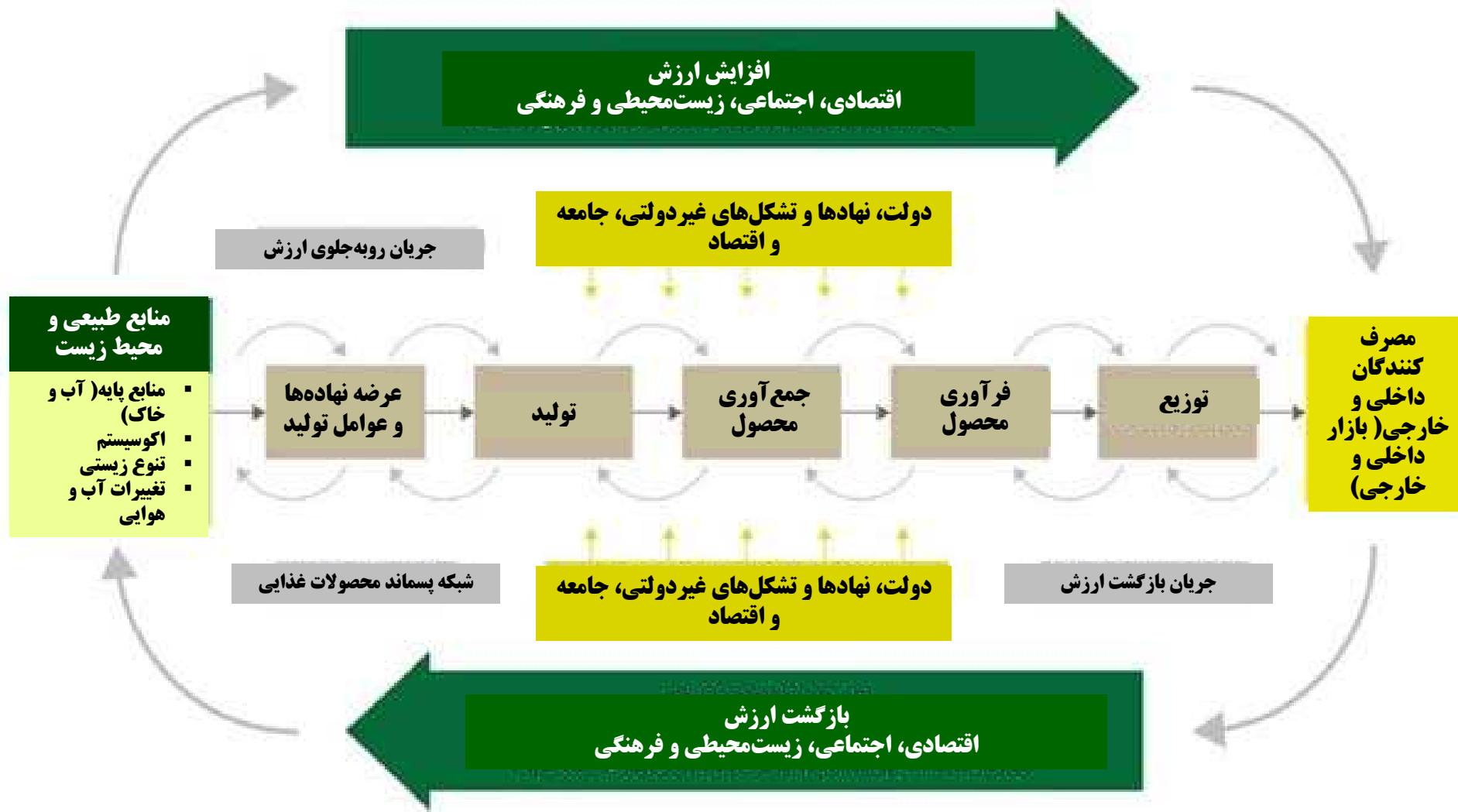
تعریف بخش کشاورزی

کشاورزی: تولید محصولات گیاهی و جانوری (زراعت، باغبانی، جنگل‌داری، دامپروری، پرورش طیور، زنبورعسل و آبزیان) با رعایت اصول سلامت، داد و ستد، فراورش، بازاریابی، توزیع و عرضه این محصولات و صنایع خدماتی وابسته، با در نظر گرفتن ملاحظات مربوط به بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب، خاک و تنوع زیستی و ویژگیهای فرهنگی جوامع تولیدی (سند امنیت غذایی دانش بنیان در حال تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۴۰۱).

زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و غذایی: از ژن تا سلول

امنیت غذایی زمانی به دست
می آید که همه مردم همواره
به غذای کافی، سالم، مغذی و
حلال دسترسی فیزیکی و
اقتصادی داشته باشند و این غذا
نیازهای فرد برای یک زندگی
سالم و فعال را فراهم سازد.

چهار مولفه اصلی امنیت غذایی

- فراهم بودن غذا (Availability): تولید + واردات؟ اصول قانون اساسی هر کشور
- دسترسی به غذا (Accessibility): دسترسی فیزیکی (نظام توزیع) و اقتصادی (شرایط کلان اقتصادی: رشد اقتصادی، قدرت خرید، تورم، نرخ ارز و)
- مصرف غذا (Utilization of Food): سلامت، تغذیه، رژیم، الگو و تنوع غذایی
- پایداری منابع تولید غذا، ثبات و تاب آوری نظام غذا (Sustainability, Stability and Resiliency)

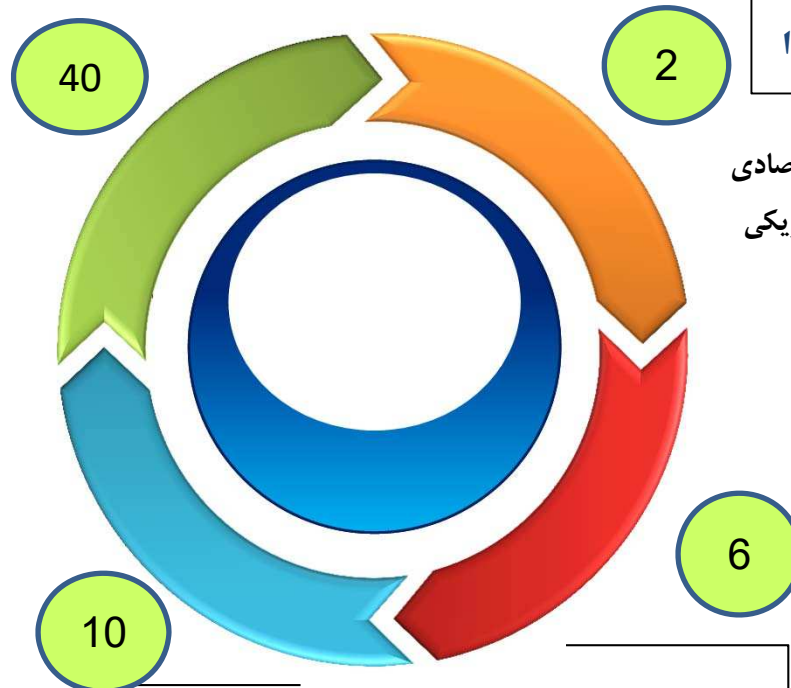
۱. فراهمی غذا

- تولیدات داخلی و عوامل موثر بر آن

 1. محصولات مهم زراعی
 2. محصولات مهم باغی
 3. سبزی و صیفی (در فضای باز و گلخانه)
 4. گیاهان دارویی، ادویه‌ای و معطر
 5. محصولات مهم دام، طیور و زنبور عسل
 6. آبزیان مهم
 7. نهاده‌های مورد نیاز تولیدات زراعی، باغی، دامی و آبزیان
 8. سرمایه گذاری در بخش کشاورزی
 9. حمایت از بخش کشاورزی
 10. مدیریت کلان تولید
 11. نظام‌های بهره برداری تولید
 12. منابع انسانی بخش
 13. نظام دانش و اطلاعات در بخش تولید
 14. بقایا، تلفات و ضایعات محصولات کشاورزی
 15. صنایع تکمیلی و تبدیلی
 16. مکانیزاسیون کشاورزی

- تجارت محصولات کشاورزی و کشت فراسرزمینی

۴. تاب آوری

۲. دسترسی به غذا

1. دسترسی اقتصادی
2. دسترسی فیزیکی

۳. مصرف و سلامت غذا

1. الگوی مصرف
2. سلامت غذا و آب آشامیدنی
- 3.

1. آب
2. خاک
3. اقلیم و حوادث غیر مترقبه و تهدیدات زیستی
4. منابع طبیعی
5. (تغییرات جمعیتی و آمایشی)
6. (توسعه روستایی و عشایری)
7. دیپلماسی غذایی
8. ذخیره سازی محصولات کشاورزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

جدول ۱- اهداف کلی، راهبردها و سیاست اجرایی

راهبرد/ سیاست	هدف کلی	ردیف
۱-۱		۱
۱-۲		
۱-۳		
....		
		

جدول ۲- تعیین اهداف کمی بر حسب اهداف کلی در برنامه هفتم

جمع کل برنامه	هدف کمی متناظر با اهداف کلی							اهداف کلی	ردیف		
	سال های برنامه هفتم					وضعیت				واحد اندازه گیری	عنوان
	۱۴۰۶	۱۴۰۵	۱۴۰۴	۱۴۰۳	۱۴۰۲	برآورد سال ۱۴۰۱	پایان سال ۱۴۰۰				

جدول ۳ - تعیین اهداف کمی اجزای (محورهای) اصلی موضوعهای کلیدی

جمع کل برنامه	سال های برنامه هفتم					وضعیت		اجزاء یا محورهای اصلی			اهداف کمی متناظر با اهداف کلی	ردیف
	۱۴۰۶	۱۴۰۵	۱۴۰۴	۱۴۰۳	۱۴۰۲	برآورد سال ۱۴۰۱	پایان سال ۱۴۰۰	واحد اندازه گیری	اهداف کمی اجزای (محورهای) اصلی	عنوان اجزای (محورهای) اصلی		

جدول ۴- تعیین عناوین برنامه های عملیاتی هر یک از اجزای (محورهای) اصلی

عنوان جزء اصلی (محوری): موضوع کلیدی:

ردیف	عنوان برنامه عملیاتی
۱	
۲	
۳	

اجزاء (محورهای کلیدی)		ردیف			
برنامه عملیاتی	عنوان				
	هدف کمی متناظر با اجزاء (محورهای موضوع کلیدی				
	واحد اندازه گیری				
	عنوان برنامه عملیاتی				
	هدف کمی برنامه عملیاتی				
	واحد اندازه گیری				
	عملیات اصلی				
	واحد اندازه گیری				
	برآورد حجم عملیات اصلی سال های قبل				
	برآورد حجم عملیات اصلی سال ۱۴۰۱				
	حجم عملیات اجزاء اصلی (محوری) تحقق هدف کمی طرح در طی سال های برنامه هفتم	۱۴۰۲			
		۱۴۰۳			
	۱۴۰۴				
	۱۴۰۵				
	۱۴۰۶				
برآورد حجم عملیات اصلی سال های بعد					
کل منابع مورد نیاز مالی					
محل اجرا					
مسئول اجرا					
ملاحظات					

جدول ۵-۲- عناوین فعالیت اصلی بر حسب اهداف کمی در برنامه هفتم

(مبالغ به قیمت ثابت سال ۱۴۰۱)

ردیف	اجزاء (محورهای کلیدی)	میزان فعالیت									
		عنوان	هدف کمی مبتنی بر اجزای محورها	موضوع کلیدی	واحد اندازه گیری	عنوان برنامه عملیاتی	هدف کمی	برنامه عملیاتی	واحد اندازه گیری	فعالیت اصلی	برآورد میزان فعالیت سال های قبل
								میزان فعالیت تحقق هدف کمی طرح در طی سال های برنامه هفتم			برآورد میزان فعالیت سال ۱۴۰۱
								۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴	۱۴۰۵
								۱۴۰۶			
								برآورد میزان فعالیت سال های بعد	کل منابع مورد نیاز مالی	محل اجرا	مسئول اجرا
								ملاحظات			

جدول ۵-۳- منابع مالی مورد نیاز تحقق اهداف کمی برنامه عملیاتی و شیوه تامین آن در طول برنامه (میلیارد

ریال)

ردیف	برنامه عملیاتی اجزاء (اصلی)	هدف کمی برنامه عملیاتی	واحد اندازه گیری	از کل منابع						منابع بودجه عمومی	منابع داخلی شرکت های دولتی	تسهیلات بانکی	بازار سرمایه	فاینانس خارجی	سرمایه گذاری خارجی**	منابع بخش خارجی	کمک		جمع اعتبار مورد نیاز
				۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴	۱۴۰۵	۱۴۰۶	جمع								داخلی	خارجی	

*از جمله سهم مشارکت در طرحهای مشارکت عمومی و خصوصی

**شامل سرمایه‌گذاری مستقیم و فاینانس طرحها و پروژه ها ، که در منابع شرکتهای دولتی منعکس نمیگردد.

جدول ۶- پیشنهاد احکام مورد نیاز برای پیاده‌سازی برنامه

عنوان کارگروه:	دستگاه مسئول:
عنوان سیاست کلی مرتبط:	عنوان برنامه عملیاتی مرتبط با سیاست کلی:
متن حکم:	

* در صورتی که متن حکم قانونی را نقض یا فسخ کرده و یا به موازات یک قانون دیگر است، ذکر صریح گردد.

ضوابط و قواعد تنظیم پیش نویس احکام لایحه برنامه پنجساله هفتم توسعه و فرم مربوطه

با توجه به وظیفه دولت در ارائه لوایح برنامه توسعه و ماهیت حقوقی و قانونی برنامه های توسعه و همچنین اهمیت جایگاه قواعد حقوقی در تدوین احکام برنامه، موارد زیر به عنوان دستورالعمل ضوابط و قواعد تنظیم پیش نویس احکام قانون برنامه پنجساله هفتم توسعه تهیه و ابلاغ می شود.

ماده ۱: احکام لایحه برنامه هفتم توسعه از نظر تقسیم بندی جهت ارجاع به ترتیب در واحدهایی به نام فصل، ماده، بند و جز قالب بندی می شوند.

ماده ۲: هر ماده باید حاوی صرفاً یک موضوع و احکام مربوط به همان موضوع باشد.

ماده ۳: لایحه برنامه نباید مستلزم نسخ قوانین دایمی باشد. در موارد کاملاً ضروری چنانچه مواد قانون برنامه متضمن نسخ یا تعلیق اجرای سایر قوانین یا موادی از آن باشد باید به نحو صریح به قانون یا مواد قانونی مورد نظر تصریح و صرفاً توقف اجرای آن در طول برنامه پیشنهاد گردد.

ماده ۴: در تدوین احکام برنامه از بکاربردن عبارات، اصطلاحات و جملات غیر فارسی نظیر اصطلاحات انگلیسی اجتناب شود.

ماده ۵: لایحه برنامه هفتم توسعه باید متضمن مقدمه بوده و در آن به هدف یا اهداف بنیادین این قانون تصریح گردد. این اهداف مبنا و راهنمای تفسیر مواد و احکام این قانون در صورت ابهام یا اجمال خواهند بود.

ماده ۶: در جهت اجرای هدفمند قانون، همه مواد آن باید به نحوی منطبق و هماهنگ با هدف یا اهداف بنیادین مذکور در مقدمه باشد.

ماده ۷: احکام و عبارات مواد پیشنهادی لایحه باید دارای نوشتار مرسوم حقوقی باشد و در قالب واژگان و تعابیر حقوقی و قانونی مرسوم تنظیم گردد. عبارت قانون باید موجز و فاقد تکرار باشد.

ماده ۸: پیشنهاد هر ماده در لایحه برنامه باید همراه با گزارش توجیهی و سند پشتیبان ماده و متضمن امضای عالی‌ترین مقام حقوقی دستگاه پیشنهاد دهنده و تبیین و تصریح موارد مشخص زیر باشد:

۱. سوابق قاعده‌گذاری‌های پیشین در مورد موضوع شامل قوانین و مقررات اجرایی و وضعیت اجرایی آنها
۲. کلیه داده‌های مبنا و مربوط به ماده پیشنهادی شامل داده‌های مالی و آماری و سایر داده‌های مرتبط با هدف پیشنهادی
۳. تعیین اهداف، مبانی و چشم‌انداز پیشنهادی با تبیین ارتباط آن با هدف آرمانی «پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت»
۴. تعیین دستگاه‌های مسئول مقررات‌گذاری اجرایی (رگولاتور)، تعیین دستگاه‌های مسئول اجرا (اپراتور) و تعیین دستگاه پایش‌گر.
۵. تعیین تمام ذینفعان حکم مورد پیشنهاد
۶. تعیین لوازم قانونی (وضع یا اصلاح قانون و یا مصوبات اجرایی) و مالی (اعتبار لازم) برای اجرای حکم و رسیدن به اهداف مورد توقع

-
۷. تعیین نوع حکم اعم از وضعی یا تکلیفی، موقت یا دائم؛ اقتصادی یا اجتماعی یا فرهنگی یا چندجانبه‌ای، قاعده‌ساز یا موردی یا نهاد ساز، با اثر گذاری بر بخش دولتی یا غیر دولتی
 ۸. تعیین ضمانت اجرای حکم قانونی.

ماده ۹: چنانچه از نظر پیشنهاددهندگان متن مواد قانون، اجرای حکم قانون نیازمند وضع مقررات اجرایی باشد لازم است در همان ماده به ضرورت وضع آیین نامه، دستگاه متولی پیشنهاد و مهلت وضع و ابلاغ آن تصریح شود.

ماده ۱۰: چنانچه ماده ای موجب تکلیف به انجام یا عدم انجام امر و یا هدفی باشد، لازم است در آن ماده بطور روشن سازمان یا سازمان های مسئول اجرا و پیگیری آن مشخص و تصریح شود.

ماده ۱۱: در سند پشتیبان تمام مواد پیشنهادی، لازم است اسامی و مشخصات شخص یا اشخاص پیشنهاد دهنده و سمت سازمانی آن ها بیان شود.

ماده ۱۲: چنانچه حکم پیشنهادی دربردارنده اثر مالی یا قانونی بر سایر ذینفعان دولتی و یا غیر دولتی باشد لازم است پیشنهاد حکم همراه با نظر رسمی ذینفع مربوطه باشد.

ماده ۱۳: وضع احکام مرتبط با ایجاد ساختارهای جدید اداری بدون طی مراحل قانونی (ماده ۱۱۵ ق.م.خ.ک)، اجازه استخدام و بکارگیری نیروی انسانی، تغییر مبانی حقوق و مزایای کارکنان دولت، وضع فوق العاده های خاص در لایحه ممنوع است.

ماده ۱۴: در احکام پیشنهادی تعیین سهم/درصد برای بخش ها و دستگاه ها از بودجه سنواتی، تکلیف سازمان به تخصیص/پیش بینی اعتبار در قوانین بودجه سنواتی و ایجاد درآمدهای اختصاصی ممنوع است.

با سپاس از توجه شما

